

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Benke Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Fekete László ügyvéd által képviselt I.r., dr. Bárándy György ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2007. május 7. napján meghozott 10.P.28.006/2005/21. számú ítélete ellen az I.r. alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 513.100.- (Ötszáztizenháromezer-egyszáz) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a módosított keresetében 3.787.029.- Ft és ennek 2001. április 1. napjától számított kamata megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest kölcsön visszafizetése, lízingdíj címén. Előadta, hogy a B. Kft. ingatlan vásárlás és felépítmény építésére vonatkozó ajánlat mellett vállalta az I.r. alperes helyett a kölcsön visszafizetését, majd 2001. március 28-án az adásvételi szerződések megszüntetésével és a Pest Megyei Bíróságon 6.P.22576/2001. szám alatt folyamatban volt perben hozott jogerős döntés következtében a tartozásátvállalás hatálytalanítása folytán az I.r. alperes fizetési kötelezettsége „feléledt”.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes védekezése szerint tartozása nincs, állította, hogy a kölcsönt visszafizette, a lízingdíjat elszámolták. Utalt a 2001. február 3. napján kelt, a felperes által kiállított okiratra, amely szerint a tartozása nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az I.r. alperest, fizessen meg a felperesnek 3.551.000.- Ft-ot, valamint ezen összeg után 2001. április 1. napjától 2004. április 30. napjáig járó időszakra évi 11%, 2004. május 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 315.780.-Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg a II.r. alperesnek 325.500.- Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperes és az I.r. alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre 12.500.- USD és 9.250.000.- Ft-ra, mely utóbbi összegbe 4.200.000.- Ft-ban elszámolták a felperes által lízingelt és az I.r. alperes részére átadott gépkocsi értékét. Tényként állapította meg továbbá, hogy az I.r. alperes 2001. január 12. napján 8.000.000.- Ft-ot visszafizetett a felperesnek. Rámutatott arra, hogy az I.r. alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére a kölcsön további törlesztését, visszafizetését nem bizonyította. A peres felek által előadott és a korábbi jogerős ítéletben foglalt megállapodások vonatkozásában kifejtette, hogy azok teljességbe nem mentek, és megszüntetésre kerültek, így a felperes nem kapta meg az I.r. alperes tartozásának fennmaradó ellenértékét a B. Kft-től, továbbá azokat az okiratokat, amelyekre tekintettel a felperes a tartozása kifizetéséről szóló nyilatkozatot az alperesek részére kiadta, a felperesen kívülálló, a szerződésben résztvevő felek megszüntették, így azt állapította meg, hogy a tartozásátvállalás nem hatályosult, melyből következően az I.r. alperes tartozása a felperessel szemben a fennmaradó követelés erejéig a továbbiakban is fennáll. A fennmaradó követelést a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével 1.250.000.- Ft-ban és a 12.500.-USD ellenértékében, azaz 2.301.000.- Ft-ban állapította meg és arra figyelemmel, hogy a felperes a további követelésének megalapozottságát nem bizonyította, ezen összeg és Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamata megfizetésére kötelezte az I.r. alperest.

Az elsőfokú ítélet ellen az I.r. alperes élt fellebbezéssel, melyben az elsőfokú ítélet őt marasztaló rendelkezésének a megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. A fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által a perindításig nem vitatott tartozás kiegyenlítését bizonyító okiratokat figyelmen kívül hagyva hozott ítéletet. Hivatkozott a 2001. január 12-i és február 3-i felperes által írt nyilatkozatra, amelyek alapján tartozása nem áll fenn. Előadta, hogy a tartozása teljes kiegyenlítését követően a megállapodásukat és a tartozás teljes kiegyenlítéséről szóló nyilatkozatot figyelmen kívül hagyva, őt megtévesztve ezen szerződések egy részét a B. Kft a felperes közreműködésével 2001. február 27-én benyújtotta a földhivatalhoz, melyet követően a felperes jelenlétében a szerződések felbontásával, a bejegyzési eljárások megszüntetésével tisztázták a jogvitát.

Álláspontja szerint egyértelmű, hogy ekkor a felperes a teljes I.r. alperesi tartozás kiegyenlítéséről ismételten nyilatkozatot nem adott, hiszen már korábban ezt megadta. Életszerűtlennek tartotta, hogy amennyiben 2001. márciusában tartozott volna a felperesnek, úgy az általa háttérből irányított B. Kft., illetve a felperes hozzájárult volna a bejegyzési eljárás megszüntetéséhez. A felperes irányító szerepét, valamennyi jogviszony létrejöttében közreműködését a korábbi jogerős ítélet indokolása megállapította.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta annak megalapozottsága folytán. Utalt arra, hogy a telekügylet nem ment teljesedésbe, és állította, hogy felszólította az I.r. alperest - a kötelezettsége feléledése miatt - a teljesítésre. Az I.r. alperes a megtámadási határidő elmulasztására az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, ezért álláspontja szerint arra a másodfokú eljárásban már nincs lehetősége.

A fellebbezés alapos.

Fellebbezéssel nem volt támadott a II.r. alperessel szembeni keresetet elutasító, valamint az I.r. alperessel szembeni kereset tekintetében a marasztalást meghaladó keresetet elutasító ítéleti rendelkezés. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 253. § (3) bekezdésére is figyelemmel ezeket nem érintve a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytállóan állapította meg a tényállást. Azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az I.r. alperes között 2000. október 18. napján kölcsönszerződés jött létre - a II.r. alperes kézfizető kezességvállalásával - 12.500.-USD és 9.250.000.- Ft-ra, mely utóbbi összegbe 4.200.000.-Ft-ban elszámolták a lízingelt gépkocsi értékét. Az I.r. alperes a visszafizetési kötelezettségének a szerződésben megjelölt hatánapig nem tett eleget. A rendelkezésre álló adatok szerint a kölcsön visszafizetésének módjára a szerződő felek megoldásként ingatlanok tulajdonjogának átruházását és ennek alapján történő elszámolást láttak megvalósíthatónak. Ennek érdekében perben nem álló személyekkel tárgyaltak és kötöttek szerződéseket. Tény, hogy 2001. január 12-én az I.r. alperes 8.000.000.- Ft-ot visszafizetett a kölcsönből. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helytálló abban is, hogy az ingatlanok vonatkozásában mikor, mely személyek között jöttek létre szerződések. Ezekből, valamint a kezes felé 2001. január 29. napján kiadott nyilatkozatból megalapozottan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy az ingatlanok átruházására tekintettel adta ki felperes a 2001. február 3. napján kelt nyilatkozatot, mely szerint a 2000. október 18-án létrejött kölcsönt az adós maradéktalanul kiegyenlítette és a kölcsönszerződésből eredően további követelésük egymással szemben nincs. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az is tényként állapítható meg, hogy a felperes és a B. Kft. között 2001. február 5. napján létrejött szerződés is - a fentiek szerinti -, a kölcsön rendezésére irányuló ingatlanok tulajdonjogát érintő

szerződések láncolatába tartozik. E szerződési láncolat eredményeképpen a B. Kft. lényegében átvállalta az I.r. alperesnek a felperes felé fennálló kölcsöntartozásának fennmaradó részét. A felperes a személyes meghallgatásakor (12. számú jegyzőkönyv) elismerte, hogy a tartozás átvállaláskor az alperes felé nyilatkozatot adott ki a kölcsönszerződésből eredő tartozás fenn nem állásáról.

Tény ugyanakkor az is, hogy az ingatlanok átruházása megghiúsult, ezért 2001. március 28-án a szerződő felek az adásvételi szerződéseket megszüntették. A felperes személyes előadása (12. számú jegyzőkönyv) szerint is e szerződések felbontásakor, aláírásakor jelen volt. A felperes ezen a napon, vagyis 2001. március 28. napján adott nyilatkozatot a II.r. alperes felé a kézfizető kezesség alóli mentesítésről.

A per tárgyát képező kölcsöntartozás átvállalásának tényét és annak feltételeit, továbbá a feltételek megghiúsulását a Pest Megyei Bíróság 6.P.22.576/2001. számú iratai között elfekvő 2001. március 26-i feljegyzés tartalma is alátámasztja. Ehhez képest is a 2001. március 28. napján kelt okiratokból, továbbá a Pest Megyei Bíróság 6.P.22.576/2001. szám alatt folyamatban volt perében született jogerős ítéletből következően megállapítható, hogy a fennálló kölcsöntartozás átvállalása megghiúsult. 2001. március 28. napján a felperes a kölcsönszerződés kezese, a II.r. alperes felé nyilatkozatot adott ki, ugyanakkor az I.r. alperes az adós felé jognyilatkozat tétele bizonyítottan nem történt. Nem állapítható meg az sem, hogy az adósság rendezésére egyéb módon megállapodás létrejött volna a felperes és az I.r. alperes között.

A felperest ugyanakkor a korábban - 2001. február 3. napján - a kölcsönszerződésből eredő további követelés fenn nem állásáról az I.r. alperes felé tett nyilatkozata kötötte. E nyilatkozatra is vonatkoznak a Ptk. 199. §-ára is figyelemmel a szerződésekre vonatkozó szabályok, így a Ptk. 210. §-a. A Ptk. 210. § (3) bekezdés értelmében, ha a felek a szerződéskötéskor ugyanabban a téves feltevésben voltak, a szerződést bármelyikük megtámadhatja. A felperes az I.r. alperes felé a 2001. február 3-i tartozás fenn nem állásáról szóló nyilatkozatot bizonyítottan a tartozás egyéb módon történt rendezésére, a tartozásátvállalásra tekintettel adta ki. A tartozásátvállalás megghiúsult. Ez a tény azonban - figyelemmel a 2001. február 3-i nyilatkozatra - önmagában nem eredményezheti - a jogbiztonság elvéből is következően - azt, hogy a felperes az I.r. alperessel szemben minden további - az I.r. alperes felé irányuló - jogcselekmény nélkül követelhetné a fennmaradt kölcsön visszafizetését.

A felperes a 2001. február 3-i nyilatkozatot azon feltevés alapján adta, ki hogy a perben nem álló személyekkel kötött szerződések teljesedése útján a kölcsöntartozás kiegyenlítése megtörténik. Utóbb, az ingatlanokra vonatkozóan létrejött szerződések teljesítésének a Ptk. 312. § (1) bekezdése szerinti lehetetlené válásával, a 2001. március 28-i megállapodással, szerződés megszüntetésével ez a feltevés tévesnek bizonyult. Ebből következően az állapítható meg, hogy a felperes és az I.r. alperes a 2001. február 3-án kelt nyilatkozatukat téves feltevésben foglalták írásba. A felperes tehát abban a téves feltevésben nyilatkozott a kölcsöntartozás kiegyenlítéséről 2001. február 3-án, hogy egy ingatlanokat érintő szerződéses láncolat útján a kölcsön tartozás kiegyenlítése megtörténik. Ez a feltevése utóbb tévesnek bizonyult. A felperes erről legkorábban 2001. március 28.

napján tudomást szerzett, de legkésőbb az általa a Pest Megyei Bíróság előtt 6.P.22.576/2001. szám alatt indult per 2003. július 4-i jogerős befejező határozatából is mindenképpen tudomást kellett szerezzen. Ettől számítottan egy éven belül meg kellett volna támadnia a 2001. február 3-i nyilatkozatát, vagyis érvényesítenie kellett volna az I.r. alperessel szemben a kölcsönszerződésből fennálló követelését.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - a másodfokú eljárásban történt felhívás ellenére - nem volt tényként megállapítható, hogy a felperes 2001. március 28. napján az I.r. alperes felhívta volna a teljesítésre. A felperes nem bizonyította, hogy ezt követően felhívta az I.r. alperest teljesítésre. A felperes csak 2005. szeptember 30. napján érvényesített követelést az I.r. alperessel szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetésére a jelen eljárás megindításával. Mindebből következően a felperes a megtámadási határidőn túl hivatkozott a nyilatkozatainak, így a 2001. február 3-i nyilatkozatának érvénytelenségére. Ezzel szemben a bizonyítást meg sem kísérelte.

Az I.r. alperes az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében is a 2001. február 3-i felperesi nyilatkozatra alapítottan vitatta a felperesi követelés fennállását. Így a bíróságnak ezen nyilatkozatra is figyelemmel kellett a követelés jogalapját, a követelés megalapozottságát vizsgálnia. A Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a felperest terhelte a bizonyítás abban a tekintetben, hogy a tartozás kiegyenlítéséről adott nyilatkozata ellenében az I.r. alperes tartozása továbbra is fennáll és milyen összegben. A felperes e bizonyítási kötelezettségének azzal tudott volna eleget tenni, ha a 2001. február 3-i nyilatkozatát a Ptk. 236. § (1) bekezdése szerinti határidőben megtámadva bizonyítja, hogy azt arra a téves feltevésre tekintettel adta, hogy a tartozás egyéb módon, szerződéses láncolatokkal megvalósuló tartozásátvállalás útján elégítik ki. A felperes a megtámadási határidőn túl terjesztette elő igényét. Ezért a 2001. február 3-i nyilatkozata érvényes nyilatkozat, amelynek alapján az I.r. alperessel szemben a felperesnek a kölcsönszerződésből eredően további követelése nem lehet. Mindezek alapján a felperesnek az I.r. alperessel szembeni követelése nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében megváltoztatta, az I.r. alperessel szembeni keresetet teljes egészében elutasította.

A felperes pervesztessége, az I.r. alperes eredményes fellebbezése folytán az első- és a másodfokú eljárásban felmerült perköltség viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott a felperes és az I.r. alperes viszonylatában. A perköltségben az I.r. alperest képviselő ügyvéd díját számolta el a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5), (6) bekezdése valamint a 4/A.mn§ (1) bekezdés alapján a pertárgy érték és a kifejtett ügyvédi tevékenység alapján bruttó összegben az első- és másodfokú eljárásban összesen 300.000.-nFt-ban. Elszámolta továbbá az I.r. alperes által lerótt fellebbezési illetéket is.

Budapest, 2007. november 22.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes
bíró

A kiadmány hiteléül:

Réczi Imréné
bírószági ügyintéző